

Tranende ogen

Inleiding

Kleine klieren van het slijmvlies en van de ooglidranden produceren tranen. Deze zorgen ervoor dat het oog steeds "gesmeerd" is. De traanklier, gelegen onder het bovenooglid, reageert bij emotie of oogirritatie en produceert dan meer traanvocht. De geproduceerde tranen worden afgevoerd door de 2 traanpunten. Het traanvocht wordt als het ware door de oogleden hier ingepompt. Van de traanpunt gaan de tranen via een klein kanaaltje naar de traanzak en daarna via het neustraankanaal naar de neus (dit verklaart waarom men moet snuiten na huilen). Naast het "smeren" hebben de tranen een afweerfunctie en ook voeren ze viezigheid af. Bij een verstopt systeem gaat dit niet en kunnen ziektekiemen een ontsteking veroorzaken.

Oorzaken:

Veel tranen kan het gevolg zijn van:

1. Er is een bron van irritatie, een haartje tegen het oog.
2. De traanpunten zitten niet op de plaats of zijn verstopt.
3. Met name bij oudere mensen wordt het ooglid slapper en gaat afstaan. De traanpunt en de ooglidrand liggen dan niet goed tegen het oog en de tranen kunnen niet goed de traanpunten binnen gaan. Ook een aangezichtsverlamming kan een afstaand ooglid veroorzaken.
4. Verder kan er door een ontsteking, ongeval of zonder duidelijke oorzaak een verstopping van het traankanaaltje, de traanzak en/of traanneuskanaal zijn.
5. Een probleem in de neus waar het traanneuskanaal uitkomt kan ook een verstopping veroorzaken.
6. Ook kunnen droge ogen versterkt tranen oproepen: het oog is niet lekker gesmeerd. Dit geeft aanleiding tot irritatie en de traanklier gaat meer tranen maken. Deze tranen dragen echter niet bij aan het smeren en de irritatie blijft dus. kunsttranen kunnen deze kringloop doorbreken.

Bij kinderen in het eerste levensjaar komt versterkt tranen vrij vaak voor. In dat geval is de ingang van het neustraankanaal naar de neus nog niet geopend. Het betreffende oog traant en is ook vaak vies.

Onderzoek

- Er wordt gekeken of er een bron van irritatie is.
- Verder of de traanpunten open zijn en goed op de plaats liggen.
- De doorgankelijkheid van de traanweg kan getest worden door met een stomp naaldje fysiologisch zout in te spuiten: komt dit in de neus dan is de traanweg doorgankelijk. Een dergelijk onderzoek kan in bepaalde gevallen met contrastmiddel worden gedaan.
- Wanneer er een probleem in de neus wordt verondersteld kan er een KNO-arts worden geraadpleegd.

Behandeling

- Bron van irritatie behandelen, bv. haartjes verwijderen.
- Een ooglidoperatie wordt gedaan wanneer de traanpunten en/of het ooglid niet goed aanliggen. De ingreep gebeurt onder plaatselijke verdoving. Bloedverdunnende medicatie dient gestopt te worden.
- Wanneer het probleem in de traanwegen zelf zit hangt de ingreep af van de plaats van de verstopping.
- Zit het kanaaltje dicht, dan is het soms mogelijk met een metalen staafje het kanaaltje op te rekken (sonderen) met of zonder achterlating van een plastic slangetje.
- Soms is er geen andere mogelijkheid dan een glazen buisje (van Jones) achter te laten dat van de neushoek naar de neus loopt. Op die manier wordt de verstopping gepasseerd.
- Wanneer er een verstopping zit in de traanzak of neustraankanaal kan er een verbinding gemaakt worden tussen de traanzak en de neus.
(dacryocystorhinostomie= DCR). Het plaatsen van een buisje van Jones of een DCR-operatie gebeuren meestal onder algemene narcose.
- Plaatselijke verdoving is soms mogelijk. Bloedverdunners dienen tijdelijk gestopt te worden. Bij ingrepen als een DCR of een buisje van Jones kan er wel eens een nabloeding ontstaan.
- Bij kinderen gaat de stop voor de neusingang vaak spontaan in de eerste 9 maanden tot een jaar open. In de tussentijd kan bij een ontsteking antibiotica gegeven worden. Ook kan masseren van de traanzak helpen. Wanneer het probleem toch aanhoudt, is sonderen in verreweg de meeste gevallen een afdoende oplossing.
- Sondage bij kinderen gebeurt onder algemene anaesthesie.